

10.8.2012

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 VALTIONEUVOSTO

LAUSUNTOPYYNTÖ 21.6.2012 (VM077:00/2012)

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi verotusmenettelystä annetun lain, työturvallisuuslain sekä veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä annetun lain muuttamisesta.

Lausunnon antajasta

Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry edustaa kiinteistöjen ja infrastruktuurin ammattimaisia omistaja-, rakennuttaja-, käyttäjä-, sijoittaja- ja palveluntuottajaorganisaatioita. RAKLI toimii kiinteistö- ja rakentamisalan vaikuttajana, kehittäjänä, ammattilaisten verkottajana sekä tiedon tuottajana.

Yleistä

Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi verotusmenettelystä annetun lain, työturvallisuuslain sekä veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä annetun lain muuttamisesta. RAKLI on jo vuosia ollut mukana kehittämässä jäsentensä kanssa vapaaehtoisia toimia, joilla rakennushankkeiden tilaajat voivat osaltaan estää talousrikollisuutta ja helpottaa viranomaisvalvontaa. RAKLI suhtautuu lakiesityksiin myönteisesti, mutta haluaa kiinnittää erityistä huomiota laeissa edellytettyjen menettelyjen soveltamisrajauksiin pienissä korjaus- ja kunnossapitotöissä, joissa työturvallisuuslaki tulee noudatettavaksi, mutta tilaajavastuulain säädökset ovat riittäviä talousrikollisuuden torjumiseksi. Ilmoittamismenettelyjen soveltaminen pieniin korjaus- ja kunnossapitotöihin aiheuttaisi merkittävän hallinnollisen työmäärän yrityksille ja verohallinnolle ja aiheutuvat lisäkustannukset ylittäisivät saatavan verohyödyn.

Yhteisen rakennustyömaan käsite

10.8.2012

Yhteinen rakennustyömaa on rakennustyön turvallisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen 205/2009 2§:n 1 kohdassa määritelty koskevan työpaikkaa, jolla rakennustyötä tekee samanaikaisesti tai peräkkäin useampi kuin yksi työnantaja tai itsenäinen työnsuorittaja. Tämä määritelmä soveltuu hyvin työturvallisuutta koskevien säädösten soveltamiseen laajasti uudis- ja korjausrakentamiseen sekä kunnossapitoon.

Lakiehdotuksen verovalvontaa tehostavat säännökset työntekijöitä ja rakennusurakoita koskevista ilmoitusmenettelyistä on perusteltua kohdistaa rakennustyömaille, joissa työ on projektiluonteista ja toteutetaan ajallisesti tai alueellisesti rajattuna työmaana. Näille nimetään myös työtä johtava päätoteuttaja. Selkeä soveltamisrajaus ilmoitusmenettelyä koskevalle rakennustyömaalle olisi, jos rakennustyö edellyttää toimenpide- tai rakennuslupaa. Pienet kunnossapitotyöt, kuten vikakorjaukset ja pienimuotoiset tilakorjaukset ja -muutokset sisältyvät kuitenkin työturvallisuusnäkökulmasta TTurvL 2 § 1 kohdan mukaiseen yhteisen työmaan määritelmään. Korjaus- ja kunnossapitotöiden osalta esimerkiksi rakennustyömaalle nimettävään turvallisuuskoordinaattoriin (VnA 205/2009) liittyvät tulkintakysymykset osoittautuivat käytännön toiminnassa hankaliksi ja tulkinnanvaraisiksi. Asetuksen tulkintaa jouduttiin selkeyttämään RT-ohjekorttiin sisällytetyllä soveltamisohjeella yhteistyössä työturvallisuusviranomaisten kanssa.

Kiinteistön omistajilla on hyvin suuri määrä operatiivisesti nopealla aikataululla toimeksi annettavia pieniä kunnossapitotöitä, jotka eivät luonteeltaan ole rakennustyömaaksi katsottavaa toimintaa, mutta täyttävät yhteisen työmaan määritelmän. Toimenpide käynnistyy vikailmoituksella tai huoltotilauksella ja toimeksiannot pohjautuvat vuosisopimuksiin tai pidemmäksi määräajaksi solmittuihin palvelusopimuksiin, joihin jo sovelletaan tilaajavastuulain määräyksiä.

Luonnos verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

10.8.2012

Yhteinen rakennustyömaa- käsite kattaa laajasti pienetkin korjaus- ja kunnossapitotyöt, joissa ei ole nimettyä päätoteuttajaa. Tällaisissa tapauksissa päätoteuttajan velvoitteet siirtyvät rakennuttajalle eli viime kädessä kiinteistön omistajalle. Esitämme, että verotusmenettelystä annetun lain 15 b § lisätään seuraava soveltamista selkeyttävä rajausta:

”Tiedonantovelvollisuus ei koske rakentamista, johon maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaan ei ole haettava rakennuslupaa.”

Luonnos työturvallisuuslain muuttamisesta

Edellä mainittujen perusteluiden mukaisesti esitämme, että vastaavalla tavalla selkeytetään 52 b § soveltamista korjaus- ja kunnossapitotöissä, joissa ei ole nimettyä päätoteuttajaa:

”Edellä 1 momentissa tarkoitettua luetteloa ei tarvitse pitää työmaalla, jossa rakennusta tai sen osaa rakennetaan tai korjataan ja johon maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaan ei ole haettava rakennuslupaa.”

Luonnos veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä annetun lain muuttamisesta

Tunnisteen puuttumisesta tai siinä esitetyistä vääristä tiedoista henkilölle kohdistettava rikemaksu on viranomaisvalvonnan kannalta perusteltua. Käytännön valvontatyötä tekevät verohallinnon tarkastajien ohella myös aluehallintoviraston työsuojelutarkastajat. Olisi perusteltua laajentaa rikemaksun määräyksenantovaltuuksia myös työsuojelutarkastajille ja ehdotamme, että 6 a § muutetaan muotoon:

”Verohallinto tai sen valtuuttama viranomainen voi määrätä enintään 2000 euron suuruisen rikemaksun...”

Lopuksi

Talousrikollisuuden torjunta on sen yhteiskunnallisten ja taloudellisten vaikutusten vuoksi erittäin merkittävää. Olennaista on se, että lainsäädäntö mahdollistaa tehokkaat keinot tavoitteiden saavuttamiseksi. RAKLI kiinnittää huomiota siihen, että talousrikollisuuden torjuntaa koskevat säännökset tulee

10.8.2012

olla soveltamisalaltaan selkeästi määriteltyjä ja kohdistettu keskeisille ongelma-alueille kuten rakennusluvan alaisille korjaus- ja rakennustyömaille.

Talousrikollisuuden torjumiseksi vaaditaan laaja-alaista yhteistyötä eri osapuolten kesken. Pidämmekin valitettavana sitä, että talousrikollisuuden torjuntaa koskevaa lainsäädäntövalmistelua on tehty ns. kolmikannassa viranomais- ja työmarkkinaosapuolten kesken ilman, että kiinteistön omistajien ja rakennuttajien edustaja on ollut mukana työssä. Tämä puute on tarpeen korjata mahdollisimman pian, sillä on ensiarvoisen tärkeää, että kiinteistön omistajien ja rakennuttajien näkökohdat tulevat myös huomioon otetuksi valmistelussa. Näin voidaan varmistaa lainsäädännölle asetettujen tavoitteiden entistä tehokkaampi saavuttaminen ja välttyä mahdollisilta soveltamisongelmilta. Kiinnitämme erikseen huomiota siihen, että urakoitsijoita edustava Rakennusteollisuus RT ry ei voi toimia kiinteistön omistajien ja rakennuttajatahon edustajana, sillä rakennuttaja on urakoitsijan asiakas ja joissakin tilanteissa intressit ovat vastakkaiset. Tämä epäkohta on konkretisoitunut muun muassa siten, että aiemmissa lainsäädäntövalmisteluissa on rakennuttajalle asetettu sellaisia velvoitteita, joista rakennuttaja ei käytössään olevin keinoin voi suoriutua. Lausunnolla olevan hallituksen esityksen perustelumuistiossa esitetyt vaikutusarviot eivät myöskään pidä sisällään rakennuttajille ja kiinteistön omistajille aiheutuvia kustannuksia.

Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry

Ilpo Peltonen
tekninen johtaja